Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Reactie op memo Toekomst samenwerking van Recreatieschappen

Beleidsveld	Groen
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Portefeuillehouder	Lot van Hooijdonk
Opsteller	Jan Willem van Zeijl
Kenmerk	7169912
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief aan het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht vast te stellen als reactie op hun memo “Toekomstige samenwerking Recreatieschappen”

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris

De burgemeester,

Samenvatting

Met de ter vaststelling voorliggende brief geeft de raad de gevraagde reactie op de memo “Toekomstige samenwerking Recreatieschappen” van het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en van het Plassenschap Loosdrecht.

Context

Aanleiding

De Dagelijkse Besturen van de beide recreatieschappen bieden de raden en staten de mogelijkheid om een reactie te geven op hun memo “Toekomst samenwerking Recreatieschappen”.

De gemeente Utrecht is deelnemer aan twee Gemeenschappelijke Regelingen voor recreatie; het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht e.o. In deze twee gemeenschappelijke regelingen zijn de deelnemers (gemeentes en provincies) samen verantwoordelijk voor beheer, onderhoud en de vernieuwing van een aantal recreatieterreinen en routes in de regio. Het Plassenschap Loosdrecht e.o. en het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden zijn, op hun beurt, deelnemers in de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN). Voor Utrecht is recreëren in de omgeving van de stad belangrijk, omdat de stad weinig landelijk gebied binnen haar gemeentegrenzen heeft.

Eind vorig jaar constateerden RMN en haar eigenaren (Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht) dat de situatie bij RMN niet in control is en dat stevig ingrijpen in de organisatie en in de uitvoering nodig is. RMN informeerde daarop in maart haar deelnemers, de raden en staten van de deelnemende gemeentes en provincies. In het voorjaar vroeg RMN aan bureau Berenschot om te adviseren over toekomstperspectieven om deze ernstige situatie bij RMN te verhelpen. De besturen van het recreatieschap de Stichtse Groenlanden en van het Plassenschap Loosdrecht besloten vervolgens om ook hun eigen toekomst met elkaar te bespreken alvorens een besluit over RMN te nemen (zie de brief van RMN aan uw raad van 13 juli 2020).

In de brief Transitie recreatieschappen en RMN van 15 september jl. informeerden wij u over de lopende discussie over de transitie van de uitvoeringsorganisatie RMN en de beide schappen. Tevens lichtten wij in de brief de Utrechtse randvoorwaarden voor samenwerking en recreatie toe. De gemeenteraad gaf in de raadsvergadering van 17 september jl. aan de nadruk te willen leggen op het gratis toegankelijk zijn van recreatieterreinen en op een efficiëntere uitvoering van de recreatietaken.

Relatie van deze reactie met de zienswijze op de begroting 2022 van de recreatieschappen Op 21 januari jl zijn de zienswijzen op de uitgangspunten voor de begroting 2022 geagendeerd. Deze uitgangspunten gaan uit van een ongewijzigd voortbestaan van de recreatieschappen. In de nu voorliggende reactie geeft u uw mening over het voornemen om de recreatieschappen om te vormen en hun uitvoeringsorganisatie RMN op te heffen. De gevolgen van de voorgenomen besluiten op de begroting 2022 worden in een later stadium bepaald.

Beoogd effect

De beide besturen van de recreatieschappen passen op basis van de reactie van de raad hun proces aan om te komen tot een omvorming van de recreatieschappen en het opheffen van RMN.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Notitie ‘RMN in transitie’ is in maart 2020 door RMN aan raden en staten gezonden
- Raadsbrief Beheer en ontwikkeling recreatie om de stad van 16 juni 2020
- Rapport “Recreatie in Midden-Nederland” is op 13 juli 2020 door RMN aan raden en staten verzonden
- Raads- en stateninformatiebijeenkomst van de recreatieschappen op 8 juli en 23 september jl.
- Raadsbrief Transitie recreatieschappen en RMN van 15 september 2020
- Brief “Toekomst samenwerking recreatieschappen” is op 10 december 2020 door recreatieschappen aan raden en staten verzonden
- Raadsbrief Toekomst samenwerking recreatieschappen van 15 december 2020

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief (bijlage 1) aan het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht vast te stellen als reactie op hun memo "Toekomst samenwerking Recreatieschappen".
Argumenten	
1.1	De reactie draagt bij aan de voorbereiding van toekomstige besluiten die aansluiten bij Utrechtse belangen.
	De Raad van de gemeente Utrecht is volgens de Gemeenschappelijke Regelingen gerechtigd om te reageren op een voorgenomen besluit tot aanpassing of opheffing van De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht. De recreatieschappen nemen nu nog geen besluit en kozen ervoor om eerst hun richtinggevende uitspraken te delen met de raden en staten van de deelnemers. Een reactie van de Raad van Utrecht getuigt van betrokkenheid bij het proces van de recreatieschappen, geeft aandachtspunten mee bij de voorbereiding van formele besluiten en draagt daardoor bij aan besluiten die aansluiten bij Utrechtse belangen.
1.2	De richtinggevende uitspraken in de memo voor de toekomst van Recreatieschap De Stichtse Groenlanden sluiten aan op de Utrechtse uitgangspunten voor recreatie.
	De memo en de passage 'recreatie voor iedereen' sluiten aan op de Utrechtse uitgangspunten. De richtinggevende uitspraken voor het Recreatieschap sluiten goed aan op de Utrechtse inzet om de aansturing van het beheer van regionale recreatievoorzieningen eenvoudiger en efficiënter te organiseren, om logische clusters van taken en gebieden samen te stellen, om de samenwerking met andere terreinbeheerders op te zoeken. De Raad geeft hierbij enkele concrete aandachtspunten mee, zoals het benutten van kansen om nieuwe verbindingen te leggen tussen natuurbehoud, landschapsbeheer en recreatie en afspraken te maken in lijn met het Utrechtse beleid dierenwelzijn (m.n. met betrekking tot jacht en hengelwater .
1.3	De memo en de richtinggevende uitspraken voor de toekomst van Plassenschap Loosdrecht sluiten aan op de Utrechtse uitgangspunten voor recreatie.
	De memo en de passage 'recreatie voor' iedereen sluiten aan op de Utrechtse uitgangspunten. De richtinggevende uitspraken voor het Plassenschap sluiten goed aan op de Utrechtse inzet om de aansturing van het beheer van regionale recreatievoorzieningen eenvoudiger en efficiënter te organiseren. Het omvormen van de gemeenschappelijke regeling biedt Utrecht een gelegenheid om de toekomstige bijdrage aan het beheer en onderhoud van "Loosdrechtse" recreatiegebieden beter af te stemmen op het beperkte gebruik door de Utrechters.
1.4	De richtinggevende uitspraken van de recreatieschappen dienen in lijn te komen met de nota Verbonden Partijen van de gemeente Utrecht.
	De memo geeft de voorbereiding van de besluitvorming over nieuwe samenwerkingsvormen aan. De besluiten dienen te voldoen aan onze nota Verbonden Partijen. De reactie bevat een verzoek om in de voorbereiding van te nemen besluiten ook de dialoog in de betrokken Raden en Staten te faciliteren en rekening te houden met het afwegingskader voor het aangaan van nieuwe organisatievormen. Mocht er – naast het samenwerken met de provincies en andere gemeentes – ook gedacht worden aan het laten uitvoeren door een externe partij, dan dienen de recreatieschappen aan te geven hoe de controle op de uitvoering is gewaarborgd.
1.5	Een nieuwe of vernieuwde organisatie van de samenwerking voor recreatie is gebaseerd op een heldere scheiding van opdrachtgever en opdrachtnemer.

	De problematische situatie bij de uitvoeringsorganisatie RMN is mede ontstaan doordat geen heldere scheiding tussen de opdrachtgevers (de recreatieschappen) en de opdrachtnemer (RMN) bestond. De recreatieschappen dienen straks aan te geven hoe zij de opdrachtgevende en opdrachtnemende rol gaan scheiden. Een heldere scheiding van deze rollen is essentieel om te voldoen aan de nota verbonden Partijen, om toekomstige problematiek te voorkomen en is daarmee een cruciaal onderdeel van de te nemen besluiten over een hernieuwde organisatie van de samenwerking.
1.6	<u>De financiële gevolgen van de richtinggevende uitspraken zijn slechts globaal bekend.</u>
	In de voorlegde memo “Toekomstige samenwerking recreatieschappen” ontbreekt een financiële duiding van de richtinggevende uitspraken, over de uitvoering van taken, het beheer van gebieden en de vorm van de organisatie. In het rapport “Recreatie in Midden-Nederland” (Berenschot, juli 2020) is een globale raming van de kosten van alternatieve organisatievormen aangegeven. Terecht stellen de recreatieschappen dat een betere financiële doorrekening noodzakelijk is om besluiten over omvormen of opheffen van de gemeenschappelijke regelingen mogelijk te maken. Een belangrijke kostenbepalende factor zijn de frictiekosten voor personeel van RMN. Bij herplaatsing van het personeel bij één of meerdere van de huidige deelnemers zijn deze kosten lager dan bij ontslag. In de reactie is gesteld dat de financiering van de nieuwe, hernieuwde organisatievormen, inclusief frictiekosten, binnen de huidige bijdrage van de gemeente Utrecht dient te worden georganiseerd.
1.7	<u>Een realistische planning is nodig voor zorgvuldige besluitvorming.</u>
	De recreatieschappen bieden de deelnemers een eerste inzicht in de planning om de richtinggevende uitspraken om te zetten naar besluiten en naar nieuwe organisatievormen. De planning is ambitieus omdat naast de liquidatie van RMN ook het omvormen of opheffen van bestaande recreatieschappen en oprichten van nieuwe recreatiecollectieven wordt voorgesteld. Deze trajecten dienen bovendien in een strakke regie te worden uitgevoerd om ten allen tijden de aansturing en uitvoering van recreatietaken te garanderen. Tegelijkertijd is de ambitieuze inzet van de recreatieschappen te waarderen om een einde te maken aan een 10 jaar durende discussie, Inde reactie wordt daarom aangedrongen op een meer gedetailleerde planning dat de recreatieschappen helpt om regie op het traject te voeren en de deelnemers realistische verwachtingen meegeeft.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	<u>De uitvoering dient dus ruim voor 2022 te zijn geborgd bij andere uitvoerders om het beheer en onderhoud van de recreatiegebieden te continueren.</u>
	De recreatieschappen zien geen perspectief voor het voorbestaan van hun uitvoeringsorganisatie (RMN). Zij koersen op de ontmanteling van RMN per 1 januari 2022. Het beheer en het onderhoud van recreatiegebieden dient te allen tijde te zijn geborgd.. Dit hoort een wezenlijk onderdeel te zijn van de besluiten die de recreatieschappen voor de zomer willen nemen.

Financiën

De voorbereiding van de besluiten over het omvormen van de recreatieschappen wordt bekostigd door de provincie Utrecht. De kosten van de voorbereiding van het opheffen van de uitvoeringsorganisatie RMN worden gedekt binnen de begroting van RMN.

In beide trajecten worden in het voorjaar van 2021 de financiële gevolgen van het daadwerkelijk uitvoeren van besluit op rij gezet. De voorgenomen besluiten worden voorzien van een financiële paragraaf, inclusief de gevolgen voor de deelnemers, en aan raden en staten voorgelegd. Als uitgangspunt is meegegeven dat de toekomstige samenwerking en uitvoering van de taken met de huidige bijdrage van de gemeente Utrecht en de bijdragen van andere deelnemers moet worden georganiseerd.

Vervolg

De Dagelijkse Besturen van de schappen leggen de ingediende reacties en de verwerking daarvan

in een definitief memo voor aan de Algemene Besturen van de recreatieschappen, naar verwachting in maart 2021.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
Niet van toepassing,

Niet-Referendabel
Dit raadsbesluit is niet referendabel omdat het een besluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Reactiebrief op memo Toekomst samenwerking van Recreatieschappen

Bijlagen informatief
- Brief deelnemers inzake toekomst RMN
- Memo Toekomstige Samenwerking Recreatieschappen
- Informatie over ‘waar inwoners van Utrecht recreeren’